

riška marljivo skrbite za poduk slovenskega naroda, — žalostni pa moramo reči, da o tem ni duha ne sluha na Štajarskem in Koroškem, čeravno tudi štajarska in koroška družba dobivate državno podporo, al za slovenske knjige ne vinarja ne daste. Pa žalibog! tudi v nobenem štajarskem in koroškem časniku ni glasa ne najdemo, da bi narodni možje na odločnem mestu zahtevali, naj se tudi slovenskemu narodu dá, kar mu gré. Če ne skrbimo za materijalni blagostan naroda našega, vsa „velika“ politika ostane jalova.

Poziv.

Od gosp. Velimira Gajja, sina nedavno umrlega g. Ljudevika Gajja, je vredništvo iz Zagreba prejelo sledeči poziv:

„Buduć da je knjižnica i ostala sbirka rukopisa, oružja, pjeneza i poviestnih likova, pa i vlastita književna posmrtačad pokojnoga moga otca, Ljudevita, moja — svojina, koju namjeravam donjekle zadržati i sustavno urediti, da ova svetinja od svetinje narodnjega blaga i u znanstvenom ovom pogledu bude dostojna velikoga truda i spomena pokojnikova, uljudno pozivam sve rodoljube, napose književnike, koji su iz pomenute sbirke od pokojnika na priznanicu, ili bez priznanice u naruč uzeli (posudili) isto, bilo knjige ili rukopise, da mi pouzdanom prilikom dostaviju sve, što imaju.

Ujedno liepo molim one, koji od pokojnika imaju spise, pisma, ili ikakve bilješke i spomene, te se na viek i rad njegov odnose, da mi jih čas prije pošalju zato, da što podpunije pokupim gradju, potrebnu životopisu pokojnikovu.

Velimir Gaj.“

Národno-politične stvari.

Slovinci pred sodbo dr. Klunovo.

(Konec.)

Povedali smo v poslednjem listu, kako je gospod „Ministerialrath ausser Dienst“ v časniku „Ausland“ svoj kljunček brusil o Slovencih.

Recimo zdaj le malo besedic o tem članku.

„Slovinci — pravi — smo prišli na glas še le, kar so se v Avstriji začeli deželni in državni zbori“. — Če bi to tudi resnično bilo (ker pa ni, kajti že leta 1848., brž ko so v Avstriji padle sponje absolutizma, so Slovenci, vzlasti kranjski, možato stopili na oder politični), ne bi se bilo čuditi, da Slovencev ni bilo čuti nikjer, kakor v pesmah in na malem slovstvenem polji, kajti da bi slovenski narod „per Putz und Stengel“ uničili, na to je zlasti od časa cesarja Jožefa noter do 1848. l. vlada delala na vso moč in povsod: v šolah, v kancelijah in javnem življenji; da so „Novice“ mogle 1843. leta na svetlo priti, treba je bilo dovoljenja beračiti 3 leta, in dr. Bleiweis najboljše vé, koliko truda mu je prizadjalo, da je pod guvernerjem Weingartnom smel kakošno slovensko pesmico spraviti na oder ljubljanskega gledališča, in da ga je policija na sumu imela, ko so pesmi naših vrlih Krakovčanov z gromovitim ploskom bile sprejete, da je on podkupil ljudi, da so vreli v gledališče in narodne pesmi s toliko živo radostjo sprejeli, in da on je dobival — ruske rublje za to! — Pod takim železnim jarmom pač ni mogoče bilo, da bi se bili Slovenci kje glasili, in da zato tudi čudo ni bilo, da so Nemci kranjsko deželo imenovali „der letzte Zipfel Deutschlands“. Da bi na Slovenskem ne bilo národne duhovščine v onih grozovitih časih, gotovo še v cerkvi bila bi zginila domača beseda.

In iste čase zopet vpeljati slovenskemu narodu, na to gré želja dr. Klunova. Pa še več nameravajo

Prusjaki dandanes. „Deutscher Bund“ se je imenovala tista šiba, s katero so topli prejšnji čas avstrijske Slované, — Prusjakom pa je dandanes „bund“ — zveza nekdanja — vse premalo: njihov želodec hoče požreti vse noter doli do Adrije, Avstrije naj potem zemljepisci iščejo, kodar koli hočejo. In iz istega meha piše sapa onih Klunovih besed, ki pravijo: „Celó ob Adriji so njihne (Slovencev) namere dalje segle, kakor se je to kedaj le misliti móglo in kakor je to ljubo nemškim deželam zadej za Avstrijo ležečim“.

In prav zato mu je prizadevanje Belcredijevo in Hohenwartovo za „poravnavo in spravo narodov avstrijskih“ tolikšen trn v pèti, — zato zmirom zaničljivo govori o „Ausgleichsmacherei“. Nemško gospodstvo, ponemčenje vseh narodov v Cislajtániji: to je neprenehoma ona repata zvezda, ki ima od Berolina seči doli v Trst in na obali jadranskega morja.

Kdor pa značaj dr. Kluna pozná, ta bo vedel, da o „poravnavi narodov“ ni zmirom tako govoril kakor zdaj v „Auslandu“ govori. Dr. Klun, danes tak, jutri drugač, je res leta 1867., ko je po vnanji koži bil ves narodnjak slovenski, iz Dunaja 28. avgusta 1867. leta poslal v Ljubljano pismo, v katerem piše, kako nevtrudljivo dela v skupščini za poravnavo. Čujmo njegove lastne besede: „Ich bin durch die Arbeiten der Ausgleichs-Deputation ungemein in Anspruch genommen, insbesondere da mir als Schriftführer die Verfassung aller Protokolle und die Erledigung der aus den Beschlüssen sich ergebenden Staatschriften und sonstigen Akten obliegt. So interessant und höchst wichtig, wohl auch ehrenvoll für uns alle, daß ein Slovenc in darin sitzt, diese Thätigkeit ist, so ist sie auch mühevoll und beschwerlich. Allein ich hoffe dadurch Oesterreich und meiner speziellen Heimat zu nützen“ itd. — To tedaj, kar je leta 1867. zarad „sprave narodov“ bilo dr. Klunu „prevažno“, „Avstriji in Kranji koristno“ — to mu je dandanes „verwerfliche Ausgleichsmacherei“. Res prav klunovsko!

Da „Ministerialrath ausser Dienst“ v omenjenem članku zdaj brce daje narodnim možem in duhovnom, ki se trudijo in delajo po vseh mogočih potih za omiko in blagor slovenskega naroda, ki bi bil še v vsem tako zapuščen kakor pred 100 leti, ker mu ne ena nemška duša ni še nobenih podučnih bukev spisala ali sicer za-nj kaj storila, to vse je spet prav klunovsko. Ko je šlo za to, da bi bil za poslanca voljen v deželni zbor kranjski, bil je „z dušo in telesom“ naroden in klerikalen, kajti v trnovski farovž je zahajal in se gospodoma tako iskrenega „našega“ delal, da oba sta mislila, da pred bode Sava proti Savici nazaj tekla, kakor dr. Klun se izneveril narodu našemu, — dr. Bleiweisu pa je, kakor nam je že časnik „Triglav“ naznanil, leta 1866. pisal pismo, v katerem je z nemškim pesnikom (Prutz-om) mu zapel:

zwanzig Männer — zwanzig Orden!

Aber Bleiweis — unser Herz!

to je po slovenski:

dvajset mož — dvajset redov!

Al Bleiweis — srce naše!

Zdaj, se vé da, dr. Klun zopet druge pesmi poje!

Konečno se huduje nekdanji „pobožni“ mož, da duhovščina naša nabira milodare za očeta papeža, in miluje, da tako gré mnogo denarja iz dežele!

Kdor bere „Danico“, bode lahko poštel, da ves denar, ki se celo leto nabere od vernih naših ljudi za papeža, ne znese 4000 goldinarjev, ki se dr. Klunu čisto zastonj, prav za nič, vsako leto dajejo za penzijo, in da lepi ti denarci se tudi pošiljajo iz Avstrije v Švajco, od kodar jih ni več nazaj. Kako tedaj da „varčni“ dr. Klun ne miluje teh 4000 gold.?! „Ja, Bauer! — bo rekel — das ist was anderes“.